

18^Ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΚΙΝΑΣ: Η ΗΓΕΣΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΟΚΥΨΕΙ ΚΑΛΕΙΤΑΙ ΝΑ ΟΔΗΓΗΣΕΙ ΤΗ

Ο απερχόμενος πρόεδρος της Κίνας Χου Ζιντάο και ο... επόμενος Σι Τζινπίνγκ στο 18ο Συνέδριο του Κόμματος.

► REUTERS

ΜΕΤΕΩΡΟ το νέο «Μεγάλο Αλμα προς τα Εμπρός»

Αιαβάζουμε συχνά ότι η κρίσιμη καμπή για την ιστορία μεταπολεμικά ήταν η πτώση του Τείχους και η συνακόλουθη επικράτηση του καπιταλισμού εκεί όπου κάποτε κυριαρχούσε το σφυροδρέπανο. Φυσικά, δεν αμφισβητεί κανένας τη σπουδαιότητα των γεγονότων της διετίας 1989-90, ωστόσο, στην πραγματικότητα, ο μετασχηματισμός του σύγχρονου καπιταλισμού που έμελλε να κυριαρχήσει ξεκινούσε δέκα χρόνια νωρίτερα στην Κίνα. Ο διάδοχος του Μάο, Ντενγκ Χσιάο Πινγκ, ήταν αυτός που πρώτος έκοψε τον ομφάλιο λώρο με τη «μιαοϊκή σκέψη» και έβαλε την Κίνα στο δρόμο της ελεύθερης αγοράς. Ο κινεζικός κομμουνισμός ποτέ πια δεν θα ήταν ίδιος με αυτόν του Μάο. Ούτε φυσικά και ο καπιταλισμός, αφού το άνοιγμα της κινεζικής αγοράς θα έδινε ώθηση στην παγκοσμιοποίηση και διέξοδο στην υπερσυσσώρευση κεφαλαίου στη Δύση.

Τρεις επαναστάσεις

Η μεταπολεμική Κίνα έζησε ουσιαστικά μέχρι σήμερα τρεις μεγάλες επαναστάσεις. Την πρώτη επανάσταση του Μάο και το «Μεγάλο Αλμα προς τα Εμπρός» που ακολούθησε λίγα χρόνια μετά την επικράτηση των κομμουνιστών, την Πολιτιστική Επανάσταση στα τέλη της δεκαετίας του '60, με την οποία ο Μάο εκκαθάρισε τους πολιτικούς τους αντιπά-

ΚΩΣΤΑΣ ΠΛΙΑΚΟΣ
kpliakos@e-typos.com

λους, και, τέλος, τη στροφή του Ντενγκ στην ελεύθερη αγορά από το 1979 μέχρι το θάνατό του το 1982.

Σήμερα, 30 χρόνια μετά το θάνατο του Ντενγκ, το μοντέλο της ελεύθερης αγοράς με κινεζικά χαρακτηριστικά βρίσκεται στα όριά του και η χώρα είναι έτοιμη για ένα νέο, αλλά μετέωρο άλμα προς τα εμπρός. Η δύσκολη αυτή δουλειά πέφτει στις πλάτες της νέας ηγεσίας

«Ελιτιστές» και «ηλίκιστές» μοίρασαν την εξουσία, με τον Σι Τζινπίνγκ να αντικαθιστά τον πρόεδρο Χου Ζιντάο και τον Λι Κεσιάνγκ τον πρωθυπουργό Γουέν Τζιαμπάο

που θα αναδειχθεί από το 18ο Συνέδριο του Κομμουνιστικού Κόμματος Κίνας (ΚΚΚ), το οποίο ξεκίνησε την Τετάρτη και θα ολοκληρωθεί μέσα στην εβδομάδα που έρχεται. Η διαδοχή στην πολιτική ηγεσία της Κίνας μπορεί να μην έχει τη λάμψη των αμερικανικών εκλογών, αλλά είναι εξίσου σημαντική για τις ισορροπίες στον πλανήτη τα επόμενα χρόνια.

Το δίδυμο που θα αντικαταστήσει τους Χου Ζιντάο και Γουέν Τζιαμπάο στην προεδρία και την πρωθυπουργία της Κίνας έχει ήδη αποφασιστεί και με μια πρώτη ανάγνωση φανερώνει τον πολιτικό συμβιβασμό μεταξύ των δύο

βασικών πολιτικών ομάδων που κυριαρχούν αυτή τη στιγμή, των αποκαλούμενων «λαϊκιστών», των ανθρώπων δηλαδή που αναδείχθηκαν μέσα από τον πολιτικό τους αγώνα μακριά από τα μεγάλα πολιτικά κέντρα και μέσα από την κομμουνιστική νεολαία, και των «ελιτιστών», των ανθρώπων δηλαδή που προέρχονται από τα παλιά «τζάκια» της κομματικής νομενκλατούρας.

Στην τελευταία κατηγορία ανήκει και ο νέος γραμματέας του ΚΚΚ, που τον Μάρτιο

θα γίνει και πρόεδρος, ο 59χρονος Σι Τζινπίνγκ, που χαρακτηρίζεται μεταρρυθμιστής. Ωστόσο, ο χαρακτηρισμός «μεταρρυθμιστής» στην Κίνα δεν έχει να κάνει τόσο με το ποια πολιτική ομάδα προέρχεται κάποιο στέλεχος. Η ανάδειξη σε κορυφαία αξιώματα είναι αποτέλεσμα δια-

πραγματεύσεων και πολιτικών συσχετισμών που έχουν να κάνουν με τη νομή της εξουσίας. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο πρώην δελφίνος και άλλοτε πανίσχυρο στέλεχος του ΚΚΚ Μπο Σιλιάι, ο οποίος βγήκε από τη μέση, καθώς κατηγορήθηκε για διαφθορά και ανάρμοστες σεξουαλικές σχέσεις. Ο Μπο, αν και προερχόταν από

ΔΥΟ ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΜΕΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ «ΚΟΚΚΙΝΟ ΔΡΑΚΟ»

Αγκάθια τα σημάδια κόπωσης στην οικονομία και η ανερχόμενη μεσαία τάξη

Ο ΣΙ ΤΖΙΝΠΙΝΓΚ θα έχει ένα δύσκολο έργο μπροστά του. Πρώτον, πρέπει να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις στην οικονομία και να τα καταφέρει το ίδιο καλά όσο και ο Γουέν και, από την άλλη, να αντιμετωπίσει το πολιτικό ζήτημα του «ενός κόμματος και μίας αρχής» σε μια Κίνα που ζητεί περισσότερη δημοκρατία και κοινωνικά δικαιώματα.

Όπως σημείωνε ο «Economist» σε πρόσφατο άρθρο του για την Κίνα, η δεκαετία του Γουέν Τζιαμπάο ήταν μια επιτυχημένη περίοδος για την οικονομία. Το ΑΕΠ τετραπλασιάστηκε και σήμερα το κράτος προσφέρει ασφαλιστική κάλυψη στο 95%

των Κινέζων από μόλις 15% το 2000. Με την παγκόσμια οικονομική κρίση, όμως, και τα τελευταία χρόνια με την κρίση της Ευρώπης, το μοντέλο του Γουέν έδειξε τα όριά του.

SOS από την αγορά ακινήτων

Ηδη η οικονομία της Κίνας επιδεικνύει σημάδια επιβράδυνσης, η αγορά ακινήτων έχει διογκωθεί παίρνοντας χαρακτηριστικά φούσκας, ενώ η χώρα χάνει σε ανταγωνιστικότητα καθώς το εργατικό κόστος αυξάνεται με ετήσιο ρυθμό 20% τα τελευταία χρόνια.

Ο Σι θα πρέπει να αντιμετωπίσει ακόμη

Η ανταγωνιστικότητα βρίσκεται σε φθίνουσα πορεία, καθώς το εργατικό κόστος αυξάνεται με ετήσιο ρυθμό 20% τα τελευταία χρόνια

τις τεράστιες ανισότητες που προκάλεσε η ασύμμετρη εκβιομηχάνιση της χώρας, η οποία, παρά τη δημιουργία μεγάλων πλεονασμάτων, δεν έχει αφήσει στην Κίνα την απαραίτητη τεχνολογία για να προχωρήσει μόνη της, χωρίς δηλαδή τις ξένες πολυεθνικές, στα επόμενα χρόνια. Οι ανισότητες μεταξύ των μεγάλων αστικών κέντρων και της υπαίθρου παραμένουν, ενώ το περιβαλλοντικό πρόβλημα μοιάζει με βόμβα έτοιμη να εκραγεί.

Παράλληλα, υπάρχει, όπως προείπαμε, και το πολιτικό ζήτημα. Καλείται, λοιπόν, να ικανοποιήσει τις ανάγκες της μεγαλύτερης απειλής για το πολιτικό σύστημα: